

KERKBAND

Nederlandse Interkerkelijke gemeente DENIA

40ste jaargang

3 februari 2019

Geloof niet

Uit het boekje. Geloven, zo kan het ook. (Henk Harmsen)

Geloof niet
dat een mens op water loopt,
wat is dat waard?
Loop met aandacht op het land!
Geloof het niet
dat jij een berg verplaatsen moet,
wat is dat waard?
De bergen horen waar zij staan;
als je gelooft
geloof dan slechts in de liefde.

Geloof niet
“vreemd moet wel gevaarlijk zijn;
bekrompen zicht:
wij zijn vreemden voor onszelf,
geloof niet dat geweld een vaardig antwoord is
en mis de vraag
niet die eraan ten grondslag ligt;
zonder geloof
vaart ieder wel
met de liefde.

De liefde:
open aandacht voor elkaar;
de liefde leeft,
legt de wereld in mijn hand;
zij gaat op weg
en neemt me met haar mee, ik weet
zij is de weg, de waarheid heel mijn leven lang;
al wat ik hoop
al wat ik geloof
is de liefde.

Commentaar behorend bij “Geloof niet” (blz. 2)

- Vrijzinnig of vrij zinnig? Misschien allebei?
- Geloof, hoop en liefde. Dat zijn de drie brillen die, volgens Paulus, uiteindelijk overblijven om naar het leven te kijken. De scherpste bril is de liefde, want; zij gelooft alles en zij hoopt alles.

+++++

Zojuist (30 januari) ontvingen wij het onderstaande bericht:

L.S.,

Dit bericht moest komen, maar het blijft hard en onbegrijpelijk. Hedenmiddag om 13.00 is mijn lieve vrouw en trouwe maat Ypie overleden.

Met hartelijke groet,

Allard

+++++

+ S amenvatting kerkenraadsvergadering (15 jan.

Secr.) Henk opent de vergadering en heet de aanwezige leden van harte welkom. Alleen Henk, Chris, Bert, Derk en ds. Henk Vijver zijn aanwezig. De anderen zijn in Nederland, ziek of op reis. Via SKYPE proberen we contact te maken met Marjolein, maar dat lukt nog niet goed.

Henk Vijver houdt een inleiding over Johannes 11 vers 11 tot 26. In Antiochië noemde men de leerlingen van Saulus en Barnabas voor het eerst: CHRISTENEN. Deze Christenen brachten het evangelie niet alleen aan de aanwezige Joden maar ook aan de Grieken. Dat was bijzonder in die tijd. De deuren en ramen naar andersdenkenden werden opengezet.

Als bezinningsonderwerp praten we enerzijds over de functie van het geven van een hand aan de predikant door de ouderling van dienst, bij het begin en einde van de dienst en anderzijds over de publiciteit rond de Nashville verklaring.

** Heel vroeger werd een predikant wel eens de hand geweigerd aan het einde van de dienst om daarmee de gemeente duidelijk te maken dat de ouderling van dienst zich niet kon vinden in de preek. Tegenwoordig accepteren wij in onze pluriforme gemeente (met wisselende predikanten) dat er wel eens dingen gezegd worden vanaf de preekstoel, waar je je wenkbrauwen bij fronst. Dat is dan een mooie aanleiding om op een later moment, onder het genot van een kop koffie, daar nog eens over na te praten.

** Als kerkenraad hebben we besloten dat we niet gaan mee doen aan de lopende discussie. We volstaan met de constatering dat we als interkerkelijke gemeente blij zijn dat we deel uitmaken van een open geloofsgemeenschap waar elke persoon welkom is ongeacht culturele of religieuze afkomst of geaardheid.

1. De Agenda en de notulen worden goedgekeurd.

Naar aanleiding van de notulen:

- a. Er is nog geen reactie ontvangen op de oproep in de Kerkband naar organisten/pianisten.
- b. Het aantal zonnepanelen op het dak van de pastorie wordt (nog) niet uitgebreid omdat de elektriciteitsrekening van de pastorie al erg laag is.
- c. Op 6 januari zijn 2 nieuwe ambtsdragers bevestigd in het ambt. Hun namen vindt u op de achterkant van de Kerkband van februari.

2. Postbehandeling.

- a. Er zijn weer de nodige Kerstgroeten binnengekomen van onze zusterkerken in Spanje/Portugal en van leden die in Holland verblijven. Dank daarvoor.
- b. Velen vragen om het adres van Ypie.
Dit is: Syndicuslaan 4, 9934 PI, Delfzijl.
- c. Een aantal mensen heeft zich gestoord aan het feit dat de Kerstversiering in de kerk verwijderd is vóór het feest van Drie Koningen. Ons excuus daarvoor. Dat zal niet meer gebeuren.

- d. Onze administrateur in Nederland (Piet Beishuizen) hebben we verrast met een klein kerstpakketje.
- e. Er is een voorstel gedaan voor een nieuwe voorkant van de Kerkband. Hopelijk vindt u het mooi.
- f. Martine Gerth doet het verzoek om een planningslijst te maken voor het verzorgen van bloemen op de glazen tafel. Zij doet dit nu al weken achter elkaar. Ria de Jong wordt gevraagd een planning te maken.
- g. Hetzelfde geldt voor het doen van de afwas. Het zijn steeds dezelfde personen. Graag uw naam ook eens invullen op de intekenlijst naast het keukenblok.
- h. Het voorstel voor een andere opzet van de website is aangenomen. U hoort daar binnenkort meer over. Ondanks privacywetgeving en Buma /Stemra rechten, proberen we de website zo aantrekkelijk mogelijk te houden.
- i. Ds. Vijver is gevraagd om periodiek een artikel in te sturen voor onze website.

3. Pastorale zaken.

- a. Vacatures. We zijn nog steeds op zoek naar een kandidaat voor één vacature.
- b. De inspiratie-ochtend in de kerkzaal op 11 dec. was een succes. Allen waren openhartig in het aangeven waarom men voor een bepaalde foto had gekozen.
- c. De Kerstdienst is dit jaar goed bezocht en het Kerstdiner (19 pers.) in de namiddag was een groot succes en voor herhaling vatbaar. Dank aan allen die daaraan hebben meegewerkt.
- d. De bevestigingsdienst op 6 januari was een mooie dienst met een volle kerk.
- e. We zijn nog op zoek naar een (reserve) kandidaat voor de kascontrolecommissie in april.
- f. Met de predikant worden een aantal kerkleden besproken

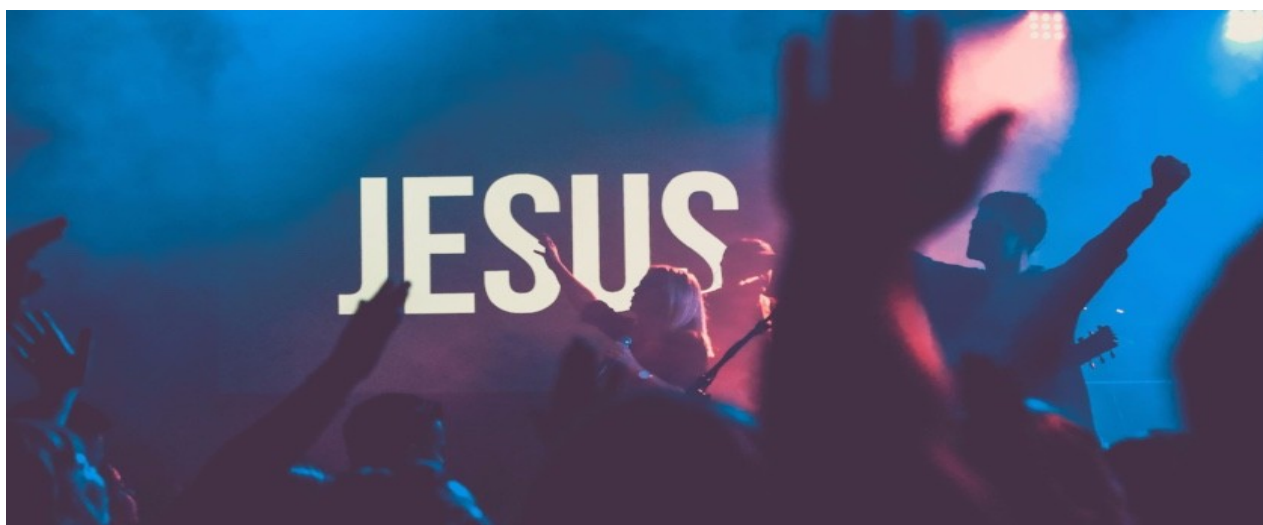
die extra pastorale aandacht verdienen.

Afsluiting. Henk Vijver sluit de vergadering met de tekst van lied 969. *In Christus is noch oost noch west.*

Vers 3. Geliefden sluit u dan aaneen vanwaar en wie ge ook zijt. Als kinderen om uw Vader heen en Christus toegewijd.

De volgende KR-vergadering is op maandag 4 febr. 2019.

ingebracht door Leo Koppelaar

Dit zijn de troeven (en de blinde vlekken) van **protestanten**

Nikolaas Sintobin SJ spreekt regelmatig voor groepen protestanten. Door de vragen die zij stellen, kreeg hij een aardig beeld van hun troefkaarten en blinde vlekken.

‘Wat zijn de blinde vlekken die jij, als katholiek, opmerkt bij protestanten?’ Die vraag werd me gesteld door een jonge vrouw, na afloop van een voordracht voor protestantse christenen. Ik woon en werk nu ruimschoots vijf jaar in Nederland. Regelmatig geef ik aan protestantse groepen vorming over ignatiaanse spiritualiteit. Nogal eens krijg ik daarbij soortgelijke vragen.

Maar voordat ik inzoom op die blinde vlekken: het valt mij op hoezeer protestanten en katholieken hetzelfde geloof delen. Dit lijkt

een open deur. Toch durfden we deze evidentie meer dan eens te vergeten. Niettemin kan de geloofscultuur van de verschillende christelijke belijdenissen zeer verschillen – om nog te zwijgen over de liturgische cultuur.

Blinde vlekken van protestanten

Wat mij het meest opvalt, is het verschil in het omgaan met persoonlijke verantwoordelijkheid. Protestanten leggen sterke nadruk op die verantwoordelijkheid. Voor katholieken staat de kerkgemeenschap meer op de voorgrond. Het is, voor beiden, een tweesnijdend zwaard.

Katholieken neigen er eerder naar de kat uit de boom te kijken

En wel vanwege het volgende. De snel toenemende secularisatie maakt dat de kerkstructuren sterk verzwakt en in crisis zijn. In het bijzonder op lokaal niveau. De verantwoordelijkheidszin van de protestanten lijkt mij hier een troef. Die stimuleert hen om zelf initiatieven te nemen. Om zelf, in woord en daad, bij te dragen tot de ontwikkeling van hun plaatselijke gemeenschap. Katholieken neigen er eerder naar de kat uit de boom te kijken. Om te wachten tot er ‘van bovenaf’ iets wordt aangereikt. Gebeurt dit niet, wat steeds vaker het geval is, dan dreigt de plaatselijke gemeenschap te verdampen.

Wat ik hoor van amateurtheologen...

Die persoonlijke verantwoordelijkheidszin uit zich ook in de geloofsvorming. Als ik de boer opga om protestantse groepen toe te spreken, dan is dat publiek doorgaans talrijker en jonger dan wanneer ik te gast ben bij katholieken. Protestanten willen zélf hun geloof begrijpen. Hun vertrouwdheid met de Bijbel en met de theologie is opnieuw een troef, in het bijzonder in een context waar de omringende cultuur niet langer dragend is voor christenen, maar bevregend en soms als vijandig wordt ervaren. Katholieken hebben de gewoonte om dit denkwerk over te laten aan hun clerus. Voor hen is het geen must om alles zelf te snappen. De gemeenschap van de Kerk is drager van het geloof. Op zich is dit een waardevol spanningsveld. Het wordt problematisch als de clerus uit het

landschap verdwijnt en de band met de gemeenschap lossier wordt. Langs protestantse zijde lijkt de 'kennisdruk' ook reële schaduwzijden te hebben. **'Wij moeten over alles een eigen mening hebben'**, zei een jonge protestantse vrouw eens tegen mij. Ze ervoer dit als een last. Zelf ben ik voldoende vertrouwd met exegetische en theologie om te weten hoe complex en subtiel beide wetenschappelijke disciplines zijn. Ik ben niet altijd onder de indruk van wat ik hoor uit de mond van protestantse amateurtheologen en -exegeten, hoe goed hun bedoelingen ook zijn. Deze troef van persoonlijke studie kan een bron van verwarring, pijn, angst en frustratie worden. Met soms aanstootgevende gevolgen als die zelfverklaarde exegeten en theologen het publieke forum betreden.

Liturgie en heiligenlevens

Een ander verschilpunt betreft de liturgie. In het bijzonder evangelische protestanten kunnen gepassioneerd liturgie bedrijven. Ik ken gemeentes waar men elke week een nieuwe dienst uitvindt. Die mag lang duren en de, voor katholieken, eindeloze preek wordt aandachtig beluisterd. Katholieken gaan voor kort en altijd hetzelfde. De eucharistie is wereldwijd hetzelfde ritueel. Soms erg saai. De aandacht voor schoonheid en symboliek opent op het mysterie van God. De herhaling van dezelfde woorden en gebaren maakt verinnerlijking mogelijk. Een evangelische christen zei me geschokt te zijn hoezeer protestantse kerken thans graaien in de katholieke liturgische schatkamers. Ik gun hen die herontdekking van onze gemeenschappelijke liturgische traditie van harte.

Protestanten dreigen zich te beroven van een onschatbaar geschenk

Tot slot nog iets over de heiligen. Ik merk hierover onder het protestantse publiek regelmatig weerstand en argwaan. Volgens mij zijn die gebaseerd op onbegrip over waar het eigenlijk over gaat. Zeker, er zijn excessen – geweest – bij de heiligenverering. Maar door zich principieel af te keren van dit gebruik, dreigen protestanten zich te beroven van een onschatbaar geschenk van God. Heiligen zijn christenen waarvan de gelovige gemeenschap, na grondig onderzoek, besloot dat zij iets bijzonders laten zien van

Gods heiligheid. Hun leven is een inspiratiebron voor alle mogelijke aspecten van het christen zijn. Heiligverklaring behoedt deze getuigenissen voor de vergetelheid en biedt het waarmerk van betrouwbaarheid. De heiligen blijven mij inspireren en uitdagen om meer gezelschap van Jezus te zijn. Dit wens ik ook mijn protestantse vrienden toe.

Nikolaas Sintobin SJ is een Vlaamse jezuïet en internetpastor.

Is de Heer in ons midden of niet? Exodus 17:7

ingebracht door Henk de Jong

In de woestijn, onderweg naar het beloofde land, vragen de Israëlieten zich af of de HEER in hun midden is. Door de eeuwen heen hebben mensen deze vraag gesteld. Het is de vraag van Israël, de vraag van onze mensen-geschiedenis, en soms ook de vraag van ons leven nu. Is de HEER er echt, of zegt Hij maar wat? En als Hij in ons midden is, waaraan merken wij dat dan.?

En weer is er gebrek aan water in de woestijn. Bij Refidim heeft het volk Israël geen toegang tot één van de meest basale levensbehoeften van de mens, water.

En weer lopen de Israëlieten tegen Mozes te hoop. Elke keer lijkt het een graatje intenser en heftiger te worden. Geef ons water! 'Wat moet ik beginnen?' zegt Mozes tegen God, 'nog even en ze stenigen mij' Exodus 17:4

Gebrek aan basale levensbehoefte kan het slechtste in mensen naar boven brengen. Dat is van alle tijden. Ook hier zien we het gebeuren.

Niet zozeer de leider van het volk, Mozes, moet het daarbij ontgelden, maar vooral God. Tenminste, dat is wat Mozes zegt. 'Waarom maakt u mij verwijten?' roept Mozes tegen de aanstormende Israëlieten, 'Waarom stelt u de Heer op de proef? Daarmee legt Mozes bloot wat hier in feite gebeurt. Hier is meer aan de hand dan dat de mensen hun nood klagen bij God. Daar is

bij God alle ruimte voor. In veel psalmen gebeurt het. Dichters vragen: God, waar bent U? God, waarom slaapt U? In je nood mag je kennelijk veel tegen God zeggen. Dit is anders. Dit is Massa en Meriba, Zegt Mozes aan het einde. Het volk stelt de HEER op de proef.

Dat moet je opvatten als: ze provoceren God, tarten Hem en dagen Hem uit. Ze zoeken ruzie met God en gaan zelfs zover dat ze Hem aanklagen. Dat is wat hier gebeurt: ze dagen God voor het gerecht. Daarom noemt Mozes deze plaats Massa en Meriba, ofwel provocatie en twist.

Lachertje.

Op verschillende plaatsen in de Bijbel blijkt dat het gebeuren bij Massa en Meriba God tot het uiterste heeft geraakt en geprikkeld. In Numeri 20 vindt er opnieuw een "Meriba" plaats, maar hoe dit zich verhoudt tot Exodus moet hier even buiten beschouwing blijven. In Psalm 95 komt God terug op Massa en Meriba en brengt Hij Exodus 17 in herinnering. 'Wees niet koppig als bij Meriba, als die dag bij Massa, in de woestijn, toen jullie voorouders Mij op de proef stelden, Mij tarten, al hadden ze mijn daden gezien'. De schrijver van de brief aan de Hebreëen haalt op zijn beurt weer deze psalm aan, om daarmee het punt te maken dat je 'met een kwaadwillig, ongelovig hart afvallig kunt worden van de levende God' en de rust die Hij belooft kunt mislopen. Hebreëen 3.

God heeft het hoog opgenomen dus. Niet omdat de Israëlieten hun nood klaagden vanwege het gebrek aan water, maar omdat ze God in zijn hart raakten met de vraag: 'Is de HEER nu in ons midden of niet?' Zijn naam is Jahwe: Ik ben die ik ben, ik ben erbij, altijd. Is dat wel zo, vroegen de Israëlieten zich af, is die naam niet eigenlijk een lachertje' Voor de Israëlieten had God afgedaan. Cynisch wendden ze zich van Hem af. Het zal wel, deze God met zijn mooie naam. Wij hebben dorst. Alweer. Wat heb je als puntje bij paaltje komt eigenlijk aan Hem?

Dat cynisme - als iets God tot het uiterste prikkelt en uitdaagt, dan dit. Of Ik in jullie midden ben? Wacht maar af!!

Levengevend.

Wat opvalt is dat God de uitdaging aangaat. Hij laat zich 'op de proef stellen'. Mozes moet zijn staf nemen en ermee op de rots slaan.

'Neem de staf waarmee je op de Nijl hebt geslagen' zegt God. Toen Mozes er in Egypte mee op het water sloeg, veranderde het water in bloed en kwam er een ramp over het land. Wat gaat er nu gebeuren? Je houdt je adem in. Weer een straf, een oordeel, een ramp? Zo vreemd zou dat niet zijn. Nee, er komt water uit de rots. Genoeg te drinken voor iedereen. Zo laat God zien dat Hij zijn naam eer aan doet. Ik ben in jullie midden! Levengevend, genadig en reddend. Niet met straf en oordeel. Zelfs niet als mensen Hem op het hart trappen, cynisch hun schouders ophalen over zijn betrokkenheid bij mensen. Hij staat klaar bij de rots en zijn genade, stroomt hun als een waterval tegemoet. God doorstaat de proef glansrijk. Zo doet Hij dat. Ja, Ik ben in jullie midden! Wil je het zien, geloven en nooit meer vergeten?

Christus.

Verderop in de Bijbel wordt ook door Paulus naar deze geschiedenis verwezen. Tenminste, daar heeft het alle schijn van. In Korintiërs 10 houdt Paulus de geschiedenis van Israël voor aan de christenen in Korinte, als een waarschuwend voorbeeld. En in dat verband zegt hij: 'Ze dronken uit de geestelijke rots die hen volgde - en die rots was Christus'. Op het eerste gezicht lijkt dat nogal aanvechtbaar Bijbelgebruik: wordt Christus hier niet ingelezen in Exodus 17? Totdat je er wat verder over gaat nadenken.

Is de HEER in ons midden of niet? Om die vraag gaat het. Waaraan is Gods aanwezigheid te merken, toen bij het volk Israël, door de tijden heen in onze geschiedenis, nu in ons leven?

De Israëlieten dachten: zolang wij water hebben en brood en we geen gebrek lijden.!

Hoe diep zit dat in mensen! Als het mij goed gaat, als ik nergens gebrek lijd, dan is kennelijk God met mij.. Gaat het slecht, kom ik tekort, dan is Hij er niet. Is dat hoe het werkt bij God?

Exodus 17 vertelt hoe God er is, genadig, reddend, vergevend en liefdevol. Er stroomt water uit de rots. God vaagde Israël niet weg.

Hij is aanwezig als een rots die water geeft. Als een rots van genade. Als een rots die Christus is. Was het ook niet Jezus'weg om geslagen te worden? En stroomt langs die weg zijn genade niet over de hele wereld?

Verborgen.

Is de HEER in ons midden of niet? Die vraag stond op het spel in de woestijn en staat op het spel in onze geschiedenis, in onze levens. Het was bedoeld als een cynische vraag. Midden in al het cynisme van Israël toen – en mogelijk van ons mensen nu maakt God duidelijk: Ik ben er. Verborgen in mijn Zoon. In zijn wonden. In het kruis dat Hij droeg. In het oordeel dat Hij onderging. In het water van het leven dat stroomt uit zijn lichaam. In de rots op wie geslagen werd. Zo ben ik in jullie midden. Ik ben niet uit jullie midden weg te slaan. Nu niet. Nooit.

Maurits Oldenhuis. Predikant in Bergschenhoek

V RAAG EN ANTWOORD

(ingebracht door Derk Rozema)

VRAAG: BANG VOOR DE DOOD.

De laatste tijd heb ik elke dag momenten dat ik bang ben voor de dood. Niet omdat ik bang ben voor het oordeel, want ik weet dat Jezus voor mijn zonden betaald heeft. Maar het is meer een angst van hoe het zal zijn om te overlijden, hoe dat zal voelen, wat er daarna zal zijn. Ik weet dat ik dan voor eeuwig bij de Heere mag zijn, maar tegelijkertijd zorgt het begrip eeuwig bij mij ook voor veel vragen: kan dat wel, eeuwig blijven leven voor Gods aangezicht? En er zijn regelmatig vluchtige momenten op een dag dat ik weet dat God tot mij spreekt en dat Zijn Geest in mij woont. Maar een poos later zijn er weer die vragen en twijfels.

ANTWOORD: Of ik je een compleet en afdoende antwoord kan geven weet ik niet, maar bij het overwegen van je vraag komen er verschillende dingen bij mij boven. Ik schrijf ze maar gewoon neer. Hopelijk heb je er wat aan:

1. Elke gelovige heeft op zijn tijd aanvechting. Luther heeft er sterk de nadruk op gelegd dat juist door de aanvechting ons geloof versterkt, onze kennis van God verdiept wordt. We worden als het ware door de aanvechting naar Christus toe gejaagd en moegestreden en gebutst komen we in de schuilplaats Christus terecht. En daarin laat God ons ook des te meer ondervinden Wie Hij voor ons is. Aanvechting kan bij verschillende christenen verschillende vormen aannemen. Bij jou heeft ze kennelijk de vorm die je beschrijft.

2. Een gelovige wordt nooit helemaal gelovige. Je blijft met twijfels en ongeloofsgedachten geconfronteerd worden. Van buiten en van binnen. Dat stemmetje waar je het over hebt is er bij veel gelovigen. Is het een van de knechtjes van Satan? Of zijn het gewoon je eigen gedachten? Maar je hebt er mee te maken. Het feit dat de geloofswerkelijkheid niet logisch en begrijpelijk is wordt dan voor ons opeens een probleem. Terwijl het geen probleem hoeft te zijn, want God staat boven de logica en gaat boven ons begrip. Anders zou Hij geen God zijn.

3. Op God vertrouwen is en blijft een tere zaak. Wij worden geroepen om God te vertrouwen. Hij geeft ons zoveel grond voor dit vertrouwen. Maar we hebben het niet in ons eigen arsenaal zitten en we blijven afhankelijk van het werk van Zijn Geest. Daar is het gebed ook zo belangrijk bij. We bidden niet alleen tot God IN geloof, maar we bidden ook OM geloof. Om erin vast gehouden te worden. Om erin versterkt te worden. "Verlaat niet wat Uw hand begon, o Levensbron, wil bijstand zenden." Het weten van het geloof zonder een levend gebedsleven wordt zomaar een wankele zaak. Het gebed is hier toch ook het ademen van onze ziel.

4. Wat je ook soms beangstigt is de realiteit van de dood. En de dood kan ook angst geven. Niet voor niets zegt Paulus: de laatste VIJAND die te niet gedaan wordt is de dood (1 Kor. 15). Wij hebben geen ervaring met de dood en als we er doorheen moeten hebben we al het bekende en vertrouwde moeten achterlaten en we

moeten het helemaal hebben van God die onze ziel behoudt en ons lichaam weer zal doen opstaan. Maar het geloof in God mag daar ons ook rust in geven.

Ik las zopas over Henry Durbanville, een Schotse dominee uit het verleden, die het verhaal vertelde van een oudere vrouw in zijn gemeente. Ze woonde in een afgelegen stuk van Schotland. En ze zou graag de stad Edinburgh willen zien. Maar ze was bang om de reis erheen te maken, want om er te komen moest ze met de trein over een spoor door een lange donkere tunnel. Op een dag werd ze door de omstandigheden genoodzaakt om naar Edinburg te gaan. En terwijl de trein naar de stad raasde werd ze steeds meer gespannen. Maar voordat ze bij de tunnel waren viel de vrouw afgemat door haar bezorgdheid in slaap. Toen ze wakker werd hadden ze stad al bereikt. Zo mogen we vertrouwen dat het voor christenen ook zal gaan als we door de dood heen moeten.

5. Twijfels en vragen wegdrukken helpt vaak niet en hoeft ook niet. Het is beter om ze onder ogen te zien en bij de Heere te brengen. Gods Woord brengt ons terecht. Soms door ons inzicht te verdiepen en ons een antwoord te geven. Soms door ons de vragen af te nemen. Als christenen aanvaarden we toch ook dat de meeste kennis op ons ligt te wachten na dit leven. Dan zullen we kennen, zoals we door de Heere gekend zijn.

Ds. A. de Lange Uit: www.refoweb.nl

Joost Zwagerman,

ingebracht door Bert Boxtart

een mystieke lezing van zijn laatste gedichten

Zijn de laatste gedichten van Joost Zwagerman mystieke teksten? Hein Blommestijn vindt van wel. Hij voorziet het gedicht 'God ademt mij' van commentaar.

Het leven van een mens is uitermate kort, zo lijkt het. Soms is het niet te verdragen en snakken wij naar het einde. Soms komt het einde onverwacht naderbij en willen wij met ons hele wezen alle mogelijkheden verkennen van enig uitstel. Wij zijn op zoek naar 'geluk', ook al weten wij absoluut niet wat dat eigenlijk is. We projecteren dat zogenaamde geluk als een uitweg uit pijn en verveling, uit alles wat ons neerdrukt en doet verstikken. Toch weten wij in de diepte van ons wezen dat er geen vluchtweg bestaat, die ons verlost uit de obsessie van het 'ik'. Ons leven is slechts denkbeeldig, want wij bestaan helemaal niet.

God ademt mij

In het een na laatste gedicht van zijn bundel Wakend over God schrijft Joost Zwagerman:

Mijn lief, wees alsjeblijft
heel lief voor mij, nu God
mij denkelijk heeft uitgewist.
Mijn lief, blijf alsjeblijft
heel dicht bij mij. Misschien
word ik door God gemist.

Mijn lief, vertrouw ook
nu op mij. Ik ben niet weg,
God ademt mij. Mijn lief,
wees alsjeblijft heel lief
voor mij. Misschien heeft God
Zich in mijn dood vergist.

Met één streek uitgewist

De dichter is zichzelf en God kwijt. God heeft hem blijkbaar verlaten. Maar heeft hij zelf wel bestaan, nu het blijkbaar zo gemakkelijk is dat God hem met een enkele streek uitwist? In deze leegte en verlatenheid is de nabijheid van zijn lief nog een

kwetsbare reddingsboei, op voorwaarde dat zij 'heel lief' voor hem is. De vraag is echter of dat voldoende garantie is om gelukkig te leven nu hij het contact verloren heeft met Gods scheppende hand, die hem blijkbaar even gemakkelijk tevoorschijn tovert als uitwist.

De dichter is zichzelf en God kwijt. God heeft hem blijkbaar verlaten.

Is ons leven niet meer dan een vluchtige pennenstreek? We weten wel hoe gemakkelijk het is dat andere mensen ons doodzwijgen of als overbodig of nutteloos aan de kant schuiven, maar hoe kan God ons op het ene ogenblik tevoorschijn kijken met Zijn hartstochtelijke liefde om ons vervolgens onverschillig te laten verdwijnen in het niets en het niet-zijn?

Zijn liefdesblik herinneren

Misschien is de enige hoop wel dat Hij ons op een gegeven moment mist en zich ons herinnert. Of is het veeleer andersom, doordat wij ons in de diepste laag van onze ziel Zijn liefdesblik herinneren die ons uit het Niets tevoorschijn keek?

Ook al vertelt Zwagermans gevoel hem dat God hem 'denkelijk heeft uitgewist' en ervaart hij de diepe pijn van dit vergeten en deze ontkenning, toch weet Joost Zwagerman op het niveau van zijn ziel dat hij 'niet weg' is. Het ware leven stroomt nog steeds door hem heen, want 'God ademt mij'. Ons leven is immers niet meer dan de ongrijpbare ademtocht van een God die wij niet kennen. Wij weten slechts dat wij als een licht veertje of een minuscuul stofje meedrijven op de onzichtbare beweging van de eeuwigheid.

Joost Zwagerman verzucht

Daarom is het zo belangrijk voor de dichter dat zijn lief heel lief voor hem is. Die menselijke nabijheid is de dunne draad die hem het gevoel kan geven erbij te horen. Onvermijdelijk schrikken wij ervoor

terug te verdwijnen in het luchtledig en in de stilte van de vergetelheid. ‘Misschien heeft God zich in mijn dood vergist’, verzucht Joost Zwagerman. Al levend voorbij de grens beseft hij dat die grens niet bestaat. De dood is denkbeeldig, want er bestaan slechts Gods leven en liefde die ons onweerstaanbaar meezuigen in de eeuwigheid.

Dit is een voorpublicatie uit het boek: [Dichtersvisioen. Mystieke duidingen van de laatste gedichten van Joost Zwagerman.](#)

Door Jos Huls & Hein Blommestijn. Discovery Books Leeuwarden 2017

Hein Blommestijn is karmeliet. Hij is wetenschappelijk medewerker van het **Titus Brandsma Instituut** te Nijmegen en hoogleraar in de mystieke theologie aan de Universiteit Gregoriana te Rome.

Het scheelt maar een letter..... (ingebracht door Bram Gerth)

Zo af en toe kom je in de Bijbel verhalen tegen waar je geen weg mee weet en wat is er dan vreugdevoller (geen overdrijving) als je een verklaring krijgt aangereikt waardoor er helderheid geboden wordt. Zo'n verhaal waar ik altijd tegenaan hik is het verhaal waarin God aan Abraham opdraagt om Hem zijn zoon te offeren. Vorige week stuitte ik op een stukje geschreven door de vrouwelijke rabbijn Corrie Zeidler en ik was blij met de (mogelijke) uitleg. Ik gebruik het woordje mogelijk want ten eerste is haar uitleg voor mij oncontroleerbaar door een totale afwezigheid van enige kennis van het Hebreeuws wat mij betreft en ten tweede kan dit verhaal misschien ook anders uitgelegd worden maar heb ik daar nooit kennis van genomen.

Dit is de uitleg van de rabbijn door mij verkort weergegeven,

Het hoogtepunt of misschien is het wel het dieptepunt in de

geschiedenis van Avraham is het vastbinden van Jitschak om hem te offeren aan de Eeuwige, zoals Hij Avraham had opgedragen. Na het verdrijven van Jisjmaël is Avraham ook bereid zijn tweede zoon op te offeren. Ik heb moeite met dit verhaal. Hoe kan een vader zijn zoon opofferen en wat voor God geeft zo'n opdracht? De binding van Jitschak is een verhaal dat al generaties lang **hét** voorbeeld is van totale overgave aan de Eeuwige, van absoluut geloof. Zo'n fundamentalistisch verhaal ligt niet in mijn lijn van denken. Maar dit verhaal is ook mijn verhaal, dus probeer ik het anders te lezen.

De Tora is zonder klinkers en punctuatie aan ons doorgegeven, die zijn pas veel later door de masoreten toegevoegd. Dit gegeven kan uitkomst bieden. (De Hebreeuwse tekst zal ik u besparen maar het komt erop neer dat de letter sien ook als letter sjien kan worden gelezen.)

Hierdoor wordt de betekenis van de betreffende zin totaal anders. Dan lezen we niet: "En je hebt Mij jouw zoon niet willen onthouden", maar; "Je hebt jouw zoon niet voor Mij willen doden "letterlijk donker maken, uitdoen.

Zo krijgen we een nieuwe betekenis: Avraham was bereid zijn zoon te offeren aan de Eeuwige, dat was gebruikelijk in zijn tijd, maar hij hoorde ook de stem van zijn geweten, van de ethiek, het juiste handelen. Die kleine verandering van sien naar sjien, maakt Avraham tot iemand wiens oneindige geloof en vertrouwen in de Eeuwige niet ligt in het blind volgen van Zijn opdracht, maar in het feit dat hij ondanks die opdracht toch de ethische en morele stem hoorde die hem opriep die vreselijke daad niet uit te voeren. Het verhaal van de proef van Avraham leert ons dan dat blind religieus fanatisme tot afgodendienst kan leiden, als we ons vermogen zelf te denken en te handelen, uitzetten (Nashville verklaring?)

Het geloof in de God van Avraham dwingt ons, zonen en dochters van Avraham, tot het luisteren naar de ethische, morele stem, die niet wil doden maar het leven eert. Dat luisteren naar die stem dwingt ons om ons heen te kijken en te zien wat we kunnen doen om die ethiek te volgen.

De tussen haakjes geplaatste woorden staan niet in de tekst van de rabbijn

maar zijn door mij toegevoegd.

Achillespees

(ingebracht door Bert Boxtart)

Eerst vergreep Elibert zich eraan en nadien Cor. Via stroom- en knijppartijen probeerden zij mijn achillespees weer vlot te trekken. Tot nu toe zonder resultaat. Ik ben er steeds meer achtergekomen, dat de achillespees het meest kwetsbare plekje is van mijn bestaan.

Achilles was de dapperste en snelvoetigste van de Griekse helden en de lieveling van Athena. Hij kreeg ruzie met Agamemnon over een schone slavin en wilde daarom niet meer meedoen aan de Trojaanse oorlog, die al tien jaar duurde.

Als Hector, een Trojaan, vuur in de Griekse schepen slingert, laat Achilles zijn vriend Patroclus in zijn wapenrusting aan de oorlog deelnemen. Tot zijn grote verdriet sneuvelt Patroclus echter. Hij trekt eindelijk ten strijde, doodt Hector maar wordt op zijn beurt door een pijl in de hiel, de enige kwetsbare plek in zijn lichaam, gedood door Paris.

Wat een verhaal over zo'n achillespees. Ik wil niet zeggen dat het mijn enige kwetsbare plek is, maar het is wel heel erg pijnlijk. Ik zie de dag naderen dat ik niet meer de trap naar de preekstoel kan bestijgen. O, Jee, dan ben ik arbeidsongeschikt Ja', zegt de keuringsarts, 'u hebt één heel kwetsbare plek en als u zo doorgaat kunt u straks niet meer goed lopen. Het is een heidense pees.'

Altijd hetzelfde, de heidenen willen, God beter het, verhoeden dat je aan je roeping beantwoordt. "Vergeet het maar dominee. Een zittend beroep zou u goed doen, maar staan, nee!" Opeens heb ik hem door. Hij is een heiden en wil verhoeden dat ik preek. Maar dat nooit! Ik ga in conclaaf met de kerkvoogdij om een liftje langs de trap van de preekstoel te maken. Ook zittend kan ik getuigen van de grote daden des Heren.

Overgenomen uit: **onbijbels dagboek** van **Paul Saraber**

Edith Stein en de kracht van het Kruis

(ingebracht door Bert Boxtart)

Edith Stein werd op 9 augustus 1942 vermoord in Auschwitz, als jodin én als katholiek kloosterzuster. Een vrouw met een enorme werkijsver en levenslust.

‘Op 12 oktober 1891 werd ik, Edith Stein, dochter van de overleden koopman Siegfried Stein en zijn echtgenote Auguste, geboren Courant, geboren in Breslau. Ik ben Pruisisch staatsburger en jodin.’

Met deze woorden begint de levensloop, geschreven door Edith Stein, in het nawoord van haar thesis voor het behalen van de titel

van doctor in de wijsbegeerte. Het zijn geen formele bewoordingen maar een geleefd getuigenis. Als Jodin zal ze vermoord worden.

In de ogen van Edith was haar moeder hét voorbeeld van de sterke, zelfbewuste en zelfstandige vrouw.

Het was ook niet 'zomaar' een 12e oktober, maar in het jaar 1891 was dit Jom Kippoer, de Grote Verzoendag. Zowel voor Edith Stein als voor haar moeder was deze geboortedag van zeer grote symbolische betekenis.

Haar vader sterft als Edith Stein twee jaar oud is en haar moeder neemt niet alleen de opvoeding van zeven kinderen op zich maar ook de leiding van een houthandel. In de ogen van Edith was haar moeder hét voorbeeld van de sterke, zelfbewuste en zelfstandige vrouw.

Gelovig

Moeder Stein was een strenggelovige joodse vrouw. De Sabbat was een absolute rustdag waarop er zeker niet mocht gewerkt worden en ook niets getild. Zoals in vele joodse families was het een dag waarop er veel gelezen werd en men beschikte ook over een goede huisbibliotheek.

In de eerste fase van haar leven zien we een carrièrebewuste jonge vrouw, gedisciplineerd en intelligent

Wanneer we de levensomstandigheden van de familie Stein zo schetsen, kunnen we ook reeds veel van de individuele eigenschappen van Edith Stein begrijpen: haar standvastigheid, wilskracht, maar ook levenslust, haar enorme werkijsver, haar engagement voor de vrouw, haar voorliefde voor boeken en studeren, en zeker haar diepe religiositeit.

Studentenleven van Edith Stein

In de eerste fase van het leven van Edith Stein zien we een carrièrebewuste jonge vrouw die zich dankzij haar wil, discipline en intelligentie weet door te zetten. Alles is gericht op een glansrijke toekomst. In 1911 schrijft zij zich in aan de universiteit van Breslau om deze in 1913 te verlaten en zich volledig te concentreren op de filosofie, meer bepaald de fenomenologie aan de universiteit van Göttingen onder leiding van Edmund Husserl.

Men geloofde aan de Duitse cultuur, aan de Duitse muziek, de literatuur. God kende men niet.

Het eerder onbezorgd studentenleven zal zeer vlug een wending nemen als 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbreekt. Op dat ogenblik was Duitsland nog een keizerrijk. Dit Pruisisch keizerrijk was door en door protestants maar het had ook bijgedragen tot een vergaande integratie van de joden. Grote joodse wetenschappers, kunstenaars en geleerden leefden in dit land. In vele gevallen was hun jodendom eerder verbonden met de cultuur dan met de Thora. Men geloofde aan de Duitse cultuur, aan de Duitse muziek, de literatuur. God kende men niet. Zo kunnen ook de woorden van Edith Stein in haar curriculum vitae begrepen worden: “Ik ben Pruisisch staatsburger en Jodin”.

Existentiële vragen

De Eerste Wereldoorlog was een menselijke catastrofe, zoals elke oorlog, die bij velen existentiële vragen opriep: “Wat is de zin van dit alles?” “Wat is de zin van mijn leven?” Opvallend is dat vele Duitse joden net in deze confrontatie naar een antwoord zoeken, niet in het jodendom maar in het christendom.

Het was het ogenblik waarop mijn ongeloof instortte en Christus stralend opging.

Adolf Reinach, de gewaardeerde leermeester van Edith Stein en rechterhand van Husserl, schrijft nog tijdens de oorlog vanuit Langemark aan de IJzer dat hij, wanneer hij dat alles zou

overleven, zich niet verder zal bezighouden met filosofie maar wel met mensen tot het geloof te brengen. Ook Reinach was joods maar hij had zich, samen met zijn vrouw Anna, bekeerd tot het protestantisme.

Hij zal het niet overleven. De ontmoeting met de weduwe Anna maakt veel indruk op Edith. Later zal ze hierover vertellen:

‘Het was mijn eerste ontmoeting met het Kruis en de kracht die ervan uitgaat voor diegenen die het Kruis aanvaardden. Het was het ogenblik waarop mijn ongeloof instortte, het jodendom verbleekte en Christus stralend opging – Christus in het geheim van het Kruis.’

Haar diep persoonlijke crisis

Na de oorlog raakt zij in een diep persoonlijke crisis, mede door gefnuikte carrière-ambities en onbeantwoorde liefdes. Later schrijft zij hierover:

‘Wanneer ik op deze tijd terugkijk, dan staat op de voorgrond de troosteloze innerlijke stemming waarin ik mij bevond, deze onzegbare verwarring en duisternis. Het was zoals met iemand, die in het gevaar komt te verdrinken en die lang nadien in een heldere, warme kamer, waar hij volledig veilig is en van alle kanten omgeven door liefde en geborgenheid en helpende handen, plots weer het beeld in zijn ziel opkomt van het donkere, koude graf in de golven. Wat kan men dan anders voelen dan huivering en bovenover een onmetelijke dankbaarheid ten opzichte van de sterke arm, die iemand wonderbaarlijk vastgegrepen heeft en veilig aan land gebracht?’

Het beeld van de uitgestrekte hand of de arm die ons draagt, zal later vaker voorkomen in haar werken en brieven als de uitgestrekte hand van God.

Teresa van Avila geeft de doorslag

Tijdens deze levenscrisis verdiept zij zich steeds meer in het christendom, aanvankelijk in het protestantisme. Doorslaggevend voor Edith wordt de lectuur van het leven van Teresa van Avila, waardoor zij zich tot het katholicisme wendt. In 1922 wordt zij gedoopt.

Nu kan zij haar wens vervullen en intreden in de karmel van Keulen.

Edith Stein gaat werken als lerares in Speyer en later als docente aan het pedagogisch instituut in Münster. Nadat Hitler in 1933 rijkskanselier wordt mag ze geen les meer geven en ook niet meer in het openbaar optreden. Nu kan zij haar wens vervullen en intreden in de karmel van Keulen. Na de Reichskristallnacht van 9 november 1938 beseft zij dat zij als jodin een gevaar is voor haar gemeenschap. Op Oudejaarsavond 1938 komt zij naar de karmel in Echt, Nederlands Limburg.

Auschwitz, waar het eindigt

Vanaf juli 1942 werden in Nederland joden systematisch afgevoerd via het kamp Westerbork. Na een protestbrief van Kardinaal De Jong, voorgelezen in alle katholieke kerken werden de katholieke gedoopte joden als allereerste gevangenen genomen op 2 augustus 1942. De kloosters werden letterlijk uitgekamd. Ongeveer een week later vond het transport plaats van Westerbork naar Auschwitz waar Edith, haar zuster Rosa en zovele anderen vermoedelijk in de nacht van 9 augustus vermoord werden.

De kloosters werden letterlijk uitgekamd.

Zij is dus wel degelijk als Jodin naar Auschwitz gebracht maar specifiek omdat zij katholiek gedoopt was en dit in een wraakactie tegen de katholieke kerk. Dit werd ook aangevoerd in het proces tot haar zaligverklaring. Edith Stein leeft verder in haar werken, een totaal van 27 boekdelen

Prof.dr. Ilse Kerremans OCDS is kinderchirurg en lekenkarmelietes. Zij is eminent kenner van het leven en werk van Edith Stein en schreef daarover onder meer het boek Edith Stein. Leven aan Gods hand (uitg. Halewijn).

Een engel van God gaf mij kracht

ingebracht door Derk Rozema

Linda verloor haar man en maakte daarna iets bijzonders mee

In augustus 2018

verongelukte de 39-jarige Jasper Bikker, toen hij met zijn racefiets werd geschept door een auto. Zijn vrouw Linda maakte in de week daarna iets bijzonders mee: God stuurde een engel om haar kracht te geven.

Linda Bikker (39) treft alvast voorbereidingen voor het avondeten. Het is een milde zomerdag, eind augustus. Haar man Jasper is op zijn laatste vakantiedag nog even een rondje aan het doen op de racefiets. 's Morgens had hij thuis wat klusjes gedaan en rommel weggebracht naar de vuilstort. Begin van de middag stapte hij op zijn fiets, terwijl Linda net was thuisgekomen. Voordat hij wegfietste, tikte Jasper even op de voordeur. "O, je bent er nog," zei ze. "Doei!". Over een uur of twee zou hij weer thuis zijn.

'Dat kan niet'

Terwijl Linda in de keuken bezig is, ziet ze politieagenten naar de voordeur lopen. Er zal wel ergens zijn ingebroken, denkt ze.

“Kunnen we even rustig met u praten?” vraagt een van hen. Omdat beneden oppaskinderen spelen, loopt Linda met de agenten naar de slaapkamer. “Gaat u maar even zitten,” zegt een agent. Dan hoort ze dat Jasper frontaal is aangereden door een auto en het niet heeft overleefd. “Nee, dat kan niet,” blijft Linda herhalen. Dan klapt ze helemaal dicht.

Bergen

“Jasper en ik hadden er nooit over gesproken wat we zouden willen als een van ons iets zou overkomen,” vertelt Linda drie maanden later in haar sfeervolle woonkamer in Gouda. “Nu moest ik een dag na het ongeval al een kist uitzoeken uit een boekje, dat wil je echt niet.”

Op dezelfde dag tekende Linda voor de rouwkaart een berglandschap, met een weggetje dat in het niets verdwijnt. Heel klein bovenaan de weg is een racefietser te zien: Jasper fietst het oneindige binnen. Het past bij de tekst uit Psalm 121 die op de rouwkaart wordt afgedrukt: ‘Ik sla mijn ogen op naar de bergen, van waar komt mijn hulp? Mijn hulp komt van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.’

Donkere nacht

Linda ging een zware week tegemoet, vooral de nachten waren lang en donker. “Ik sliep slecht en zat ’s nachts vooral beneden. Dan dacht ik na over wat er was gebeurd, draaide muziek of las wat in de Bijbel. Op de ochtend van de begrafenis was ze ook weer vroeg wakker. “Het was een heel donkere nacht, letterlijk en figuurlijk.” Allerlei gedachten dwarrelden door Linda’s hoofd. Hoe moest ze straks de dag doorkomen? In tegenstelling tot de nachten hiervoor bleef Linda in bed liggen, hoe onrustig ze ook was.

Dansend licht

“Opeens werd mijn slaapkamer vervuld met lichtstralen; prachtig witgeel licht. De stralen dansten door de kamer. Volgens mij hoorde ik er ook muziek bij, of meer een mooie klank. Ik was nog steeds klaarwakker en voelde me heel rustig worden. Na tientallen

seconden sloot ik even mijn ogen en toen ik ze weer opendeed, was het licht weg. Tranen van ontroering stonden in mijn ogen, ik wist dat dit uit de hemel kwam.”

Hemelse kracht

Ook de kinderen werden blij en rustig toen Linda vertelde wat zij die vroege ochtend had meegemaakt. “Later las ik in Lucas 22, hoe een engel bij Jezus kwam om Hem kracht te geven. Dat is denk ik precies wat er bij mij is gebeurd. God stuurde een engel en ik kreeg kracht voor de dag. Ook nu voel ik die kracht nog steeds, het helpt me om door te kunnen gaan.”

Geschreven door: Marco van der Straten (visie.eo.nl)

Bijbel, woord van God?

Ingebracht door Bert Boxtart

“Zo spreekt de Heer...” Wat bedoelen we eigenlijk, wanneer we zeggen dat de Bijbel het ‘woord van God’ is?

De Bijbel, het woord van God? Ik heb het zo dikwijls horen zeggen dat ik het voor evident ben gaan beschouwen. Nochtans is het goed, om iets beter te begrijpen, er even een vraagteken achter te plaatsen.

De Bijbel is de op schrift gestelde ervaring van een volk, verteld en naverteld als een geschiedenis met God

Onlangs werd ik daartoe genoopt door een achterneef. Zijn moslimvriendje had hem hetzelfde gezegd over de Koran: letterlijk aan Mohamed geopenbaard via de aarstengel Gabriel. Als christen geloof ik iets dergelijks. Niet alleen de boeken die getuigen van de man die in Palestina rondliep “al sprekend het Woord” (Mc. 2:2), ook de boeken van de joodse Bijbel zijn geschreven onder ingeving van de Heilige Geest.

‘Boek van ervaring’

Maar wat moet ik daardoor verstaan? Het is bij nader inzien toch niet zo evident dat ik al wat in die Bijbelboeken staat letterlijk moet

verstaan. Welke God, bijvoorbeeld, spreekt er in die Schrift tot mij? Is het de wraakzuchtige God die Israël helpt zijn vijanden uit te moorden: “Laat ze stikken in hun eigen eten... verwoest hun huizen... vergeef hun niets...” (Psalm 69)? Of is het de God van een alles ontziende liefde die toch heel anders spreekt: “Welke God is als Gij, die schuld vergeeft, die voorbijgaat aan zonde... maar zijn vreugde vindt in goedheid?” (Micha 7:18-20)

Bernardus begint zijn eerste sermoen op het Hooglied met de woorden: “Vandaag beginnen we te lezen in het boek van de ervaring.” Kon hij het beter zeggen? En geldt dit niet voor alle boeken van de joodse Bijbel? De op schrift gestelde ervaring van een volk en zijn vaders die de gebeurtenissen van hun leven hebben beleefd, verteld en naverteld, geschreven en herschreven als een geschiedenis met God.

Getuigenissen

Wie als christen luistert naar het Woord van God, ook in de joodse Bijbel, zoekt geen historische of wetenschappelijke kennis als, bijvoorbeeld, de manier waarop het heelal ontstond. Hij leest er over mensen die getuigen van een onwrikbaar vertrouwen op een God die in hun leven aanwezig was en bleef, ook in de meest benarde omstandigheden. Hij legt die ervaringsgetuigenissen op zijn eigen leven.

God spreekt meestal met stille stem

Hij luistert naar Gods Woord in het verhaal van Jacob. Op de vlucht voor zijn broer Ezau die hem naar het leven staat, ziet Jacob in een droom de hemel opengaan en hij roept uit: “God is hier en ik wist het niet”. Of naar het verhaal van het brandend braambos waar Mozes, in ballingschap verloren, hoort: “Ik ben er en ik zal er zijn”. Of naar het verhaal van Elia die in de meest hachelijke situatie van zijn leven God “als een fluisterend briesje” voorbij hoort gaan. Dergelijke ervaringsverhalen leren mij wat het betekent naar Gods Woord te luisteren in de concrete omstandigheden van mijn eigen leven. Terwijl ik naar die ervaringsverhalen luister, spreekt God zijn Woord in mij naar mijn leven toe.

‘Sotto voce’

Dat God nu nog tot de mensen spreekt in het hels gedruis van onze technische beschaving, daar zal alleen aan twifelen, lees ik bij een kartuizer monnik, “wie het nooit heeft aangedurfd zich in zichzelf te keren om te luisteren naar zijn stem”. Hij spreekt meestal ‘Sotto voce’, met stille stem, zoals Elia het ervoer, zegt mij de monnik: “Een ervaring die is weggelegd voor al wie wakend in de nacht en de dorheid van de woestijn, plots zoals Jacob – is het een droom? – de hemel even op een kier ziet open gaan.”

André Cnockaert SJ, jezuïet, is priester, filosoof en romanist. Van 1961 tot 2010 was hij werkzaam in de Democratische Republiek Congo in onderwijs en culturele animatie. Hij is stafmedewerker in de Oude Abdij van Drongen.

Wat zegt de Bijbel over: licht *(ingebracht door Derk Rozema)*

Veel mensen worden blij van licht, en krijgen er energie door. Ook op debijbel.nl zoeken veel mensen naar ‘licht’. Laat je daarom inspireren door deze vijf mooie teksten en verhalen uit de Bijbel waarin licht een bijzondere rol speelt.

Het begint met licht

Het verhaal over de schepping van de aarde in Genesis 1:1-2:4 begint zo: ‘In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. God zei: “Er moet licht komen,” en er was licht. God zag dat het licht goed was.’

Licht is dus het eerste dat God schept. En op dag vier maakt God dan nog iets met licht: de zon, de maan en de sterren. Hierdoor ontstaan niet alleen dag en nacht, maar ook de weken, maanden en seizoenen.

God is licht

Dat God zelf licht is, kun je op verschillende plekken in de Bijbel lezen. Bijvoorbeeld in de Psalmen: ‘De HEER is mijn licht, mijn

behoud, wie zou ik vrezen?' (Psalm 27:1), 'God, wees ons genadig en zegen ons, laat het licht van uw gelaat over ons schijnen.' (Psalm 67:2) en 'Prijst de HEER, mijn ziel. (...) Met glans en glorie bent u bekleed, in een mantel van licht gehuld. (Psalm 104:1-2).

Steeds weer mag de lezer weten dat God zorgt voor de mensen, dat hij hen beschermt, en dat hij machtig is.

Jezus als licht

In het evangelie volgens Johannes speelt licht een grote rol. Dat begint al met de eerste verzen van Johannes 1. Daar staat: 'In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

Er kwam iemand die door God was gezonden; hij heette Johannes. (...) Hij was niet zelf het licht, maar hij was er om te getuigen van het licht: het ware licht, dat ieder mens verlicht en naar de wereld kwam' (Johannes 1:4-9)

Verderop, in Johannes 8:12, zegt Jezus: 'Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.'

Saulus ziet licht

Saulus, die we wellicht beter kennen als Paulus, is een felle tegenstander van de eerste christenen. Als hij op weg is naar de stad Damascus, gebeurt er echter iets bijzonders: 'Saulus vertrok naar Damascus. Toen hij daar bijna was, straalde er plotseling een licht uit de hemel om hem heen' (Handelingen 9:3, lees ook Handelingen 22:9). Tegelijk met dat licht hoort hij de stem van Jezus. En vanaf dat moment wordt hij een leerling van Jezus.

In Handelingen 26:12-18 staat het zo: 'Jij (=Paulus) moet ervoor zorgen dat ze anders gaan leven, en dat ze kiezen voor God(...). Dan leven ze niet langer in het donker, maar in het licht.'

Geen zon en maan meer

In het laatste bijbelboek van de Bijbel kun je opnieuw iets lezen over de zon en de maan. Want als er een nieuwe hemel en een

nieuwe aarde zullen zijn, is hun licht niet meer nodig. Johannes beschrijft daar hoe de nieuwe stad Jeruzalem uit de hemel komt: 'De stad heeft het licht van de zon en de maan niet nodig: over haar schijnt Gods luister, en het lam is haar licht. (...) De poorten zullen overdag nooit gesloten worden, en nacht zal het er niet meer zijn.'
([Openbaring 21:23-25](#))

Kortom: Licht staat voor het goede, voor God. En licht zorgt voor de mogelijkheid om te leven. En hoe donker het ook kan zijn om je heen, bij God kun je licht vinden. Hij zal je beschermen:

'Moge de HEER u zegenen en u beschermen,
moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn,
moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.'

([Numeri 6:24-26](#), Nieuwe Bijbelvertaling)

Of, zoals het in [Psalm 36:10](#) staat:

'Van u komt het leven,
van u komt het licht.' (Bijbel in Gewone Taal)

Wil je meer lezen over licht in de Bijbel? Kijk dan ook eens bij het topic '[Licht](#)'. En wil je iets doen met (klein)kinderen rondom licht? Zoek dan op [debijbel.nl](#) naar '[licht](#)'. Dan vind je verschillende proefjes en gespreksvragen uit de Samenleesbijbel (voor plusgebruikers).

Deze blog is geschreven door Roelien Smit, bijbelwetenschapper en vertaler bij het Nederlands Bijbelgenootschap. Ze is publicist voor [debijbel.nl](#).

Nieuw ingeschreven leden.

Rien Versprille (1932) permanent wonend in Denia

Henk de Vries (1937) en Mary de Vries (1957) permanent wonend in El Verger.

Peter Niessink (1957) en Ineke Niessink (1956) permanent wonend in Jalon.

Allen hartelijk welkom in onze geloofsgemeenschap

Een lesje geschiedenis *(Ingebracht door D. Rozema)*

Elie Wiesel sprak ooit de onvergetelijke woorden: “Hoe verschrikkelijk het is om geen toekomst te hebben, niets is tragischer voor een mens of volk om geen verleden te hebben.” Pas na een paar minuten begreep ik ongeveer wat Wiesel bedoelde. De toekomst is altijd open: dáár liggen de kansen en de mogelijkheden en alles wat je wenst of verlangt zal zich daar, ergens, kunnen gaan afspelen. Maar je verleden neem je altijd met je mee en loskomen lukt je niet, hoe graag je dat af en toe ook zou willen. Iedere dag krijg je er wat meer geschiedenis bij. En wordt je toekomst hier een stukje kleiner.

Ik typ deze woorden op geboortegrond. Sterker: al bijna honderd jaar woont mijn familie op dit stuk grond in het Veluwe Beekbergen. Ik heb een keer een stamboom erop nageslagen en tot het jaar 1650 (verder kwamen we niet) kwam mijn voorgeslacht niet verder dan het nabijgelegen Vaassen, zo'n 20 kilometer verder. Ik blijf daar gevoelig voor te zijn: ik ontleen een deel van mijn identiteit aan het gegeven dat ik hier 'hoor'. Dit in tegenstelling tot mijn zus die op haar achttiende met gierende banden het dorp verliet om er niet meer terug te keren. Maar geschiedenis is veel

meer dan een naam of een plaats in het verleden. Het zijn ervaringen, telkens nieuwe ervaringen, gestold in menselijke vorm: gaandeweg de generaties hebben mensen geleerd van hun eigen tijd.

Wat is je fundament?

De geschiedenis leert dat de mens niets leert van de geschiedenis. Dat is gevaarlijk, want dan moet je hem overdoen, met alle ellende van dien. Net zoals vroeger op school moet je geschiedenis leren. Het zijn geen domme, kille feiten: je kunt er je voordeel mee doen. En dan bedoel ik niet alleen de geschiedenisboekjes of de jaaroverzichten van de NOS, maar vooral je eigen verleden. Wat is je fundament? Een fundering wordt altijd als eerste gebouwd: later lukt het niet meer om onder je huis een betonnen vloer aan te brengen en wanneer het fundament wankel is, pleurt de zaak bij slecht weer zo in elkaar. Nóg belangrijker: je verleden en je toekomst horen bij elkaar. Dat kan vervelend zijn, helemaal als je verleden bestaat uit verdrietige gebeurtenissen. Maar kwijtraken kan niet meer, hoe graag je het ook zou willen.

Jezus als groot uitgum-apparaat

Vroeger had je altijd van die tekeningen en liedjes dat je alle bagage van je verleden, alle schuld en alle ellende, onderaan het kruis van Jezus kan laten liggen. En vervolgens zag je op die plaatjes mensen daarna fluitend verder lopen, zonder enige ballast. Ik geloof er geen moer van: Jezus als groot vergeet-of uitgum-apparaat. De herinneringen en de pijn blijven en kunnen telkens weer de kop opsteken, merk ik. En het maakt mij tot wie ik ben, en ik blijf in beweging. Maar God als een adres waar je altijd terechtkunt? Zowel met je verleden als je hoop voor de toekomst? Ik vind het een geruststellende gedachte.

Hoe ga jij om met jouw verleden en je toekomst?

Sjoerd Muller

Verantwoording collecten 2018.

Jaar	Kerk	diaconie	onderhoud	Soc.proj.	aantal	gem. gift /pp/wk.
2017	8364	4685	2638	2728	2444	7,53 euro
2018	9036	4060	2849	3116	2508	7.85 euro

Weer een mooie score. Dank allen daarvoor!

De predikanten die wij verwachten zijn:

Febr. / Mrt	Ds. Paul Saraber	Frankrijk
April / Mei	Ds. Eric Schuddebeurs (nieuw)	Houten
Juni / Juli	Ds. Arie van Buuren (nieuw)	Amsterdam
Aug.	Ds. Elderling	Vaassen

Verantwoording

De in deze kerkband gepubliceerde artikelen zijn o.a. overgenomen uit de onderstaande:

Levensbeschouwelijke sites:

www.pkn.nl
www.reliwerk.nl
www.vrijzinnig.nl
www.protestant.nl
www.kerknieuws.nl
www.refdag.nl
www.statenvertaling.net

www.cgk.nl
www.debijbel.nl
www.vrijzicht.nl
www.christelijkweekblad.nl
www.hetgoedeleven.com
www.bruggenbouwers.com
www.nieuwwij.nl

Collecte rooster.

De eerste collecte is altijd voor de KERK

2de collecte:

3 februari	Sociale projecten
10 “	Diaconie
17 “	Onderhoud
24 “	Sociale projekten
3 maart	Diaconie

Mededelingen:

Onze sociale projecten zijn:

- SURG for all
- Ooghulp Wereldwijd
- Lilianefonds
- Oikocredit

Collectes voor de diaconie gaan naar de Voedselbank in Denia (naar mensen die door de crisis onze hulp hard nodig hebben).

• Predikant

De predikant in de maanden februari en maart is Ds. Paul Saraber uit Frankrijk en Nelleke.

Indien u prijs stelt op huisbezoek, verzoeken wij u dit telefonisch of in de kerk zelf te melden bij de predikant.

• De **Kerkband** komt meestal de eerste zondag van de maand beschikbaar.

Wilt u een bericht ontvangen zodra de Kerkband beschikbaar is op de website (en uw emailadres is bij ons nog niet bekend), stuurt u

dan een email aan de secretaris van de kerkenraad (zie onder).
Kopij voor de redactie van de kerkband kunt u sturen aan hetzelfde adres.

De volgende Kerkband komt (D.v.) 3 maart uit.

- **Mutaties:** Als er veranderingen optreden in uw persoonlijke gegevens in Spanje, Nederland of België, wilt u die dan doorgeven aan de secretaris (zie onder).

- De **kerkenraads**vergadering wordt meestal gehouden medio van elke maand. Als u iets wilt inbrengen, dan ontvangen we graag de stukken twee weken van tevoren.

Email secretaris: ned.int.gem.denia@gmail.com

Nederlandse interkerkelijke gemeente te Denia

Reg.no. 016034 C.I.F.: R-0300445D

Kerkgebouw: Iglesia evangélica - El Arca de Noé,
Calle Sanchis Guarner 9, 03700, Denia

Kerkdiensten: Elke zondag om 11 uur (aansluitend koffie /
thee drinken)

Pastorie: Tevens correspondentieadres.
Carrer Aristeu 23, Marquesa 1, 03700, Denia.

Predikant: Bezoek graag telefonisch aankondigen
tel. 96 579 9180

Kerkenraad:	(emailadressen op de website)	Telefoon:
Voorzitter:	Marjolein Weggen, Benimarco	62 629 8048
Vice-voorz.	Henk de Jong, Javea	60 938 7739
Secretaris	Derk Rozema, Javea	68 671 7454
Penningm.	Piet vd Brugge, Benissa	96 574 8970
Lid.	Jacqueline Polman, El Vergel	68 530 9487
Lid.	Leo Koppelaar, Javea	+31 651 849 106
vacature		
Huismeester	Chris de Jong, Teulada	67 772 9509
Kerkband	Bert Boxtart, Javea	67 636 0501
Email:	alberto.cabo.del.cabrio@gmail.com	

Organisten:	Edo Luynenburg	96 575 6547
	Cor Pors	60 998 2839
	Peter Neeteson	63 497 9620

Hulp in nood:	Martine Gerth	96 579 5152
	Atie de Jong	63 023 8424

Website: www.kerkdenia.nl
Email: ned.int.gem.denia@gmail.com

Vrijwillige bijdragen:

Spanje: Bankrelatie: BBVA. te Javea.
IBAN: ES23 0182 0142 0002 0150 5998
BIC: BBVAESMM

t.n.v. Iglesia evangélica en Denia

Nederland: Bankrelatie: ING te Geldrop
IBAN: NL50 INGB 0004 2235 67
BIC: DLBKNL2A

t.n.v. Kerkvoogdijstichting Denia